דְּהַטּוּר אֵינוֹ מַסְכִּים בָּזֶה לְדַעַת אָבִיו. ג פְּסָחִים (ק"ו) [ק"ז] (ע"א). ד תּוֹסָפוֹת (שם ד"ה אם) וְהָרֹא"שׁ (שם פ"י סי' יח) מֵהָא דְּיוֹמָא פ' (ע"א).

ורשב"א (בתשובה ח"א סי' קפח) והגהות מיימוניות פרק כ"ט (אות ק), והטור). וְכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ (סב) וְאֵין (יח) לְשַׁנּוֹת רַק (יט) (סג) בְּלֵיל פֶּסַח, כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר סִימָן תע"ג (ס"א): **יג** (סד) * גצָרִיךְ לִשְׁתּוֹת מִכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ (סה) כִּמְלֹא לֻגְמָיו, (סו) דְּדְהַיְנוּ כָּל שֶׁיְּסַלְּקֶנּוּ לְצַד אֶחָד בְּפִיו וְיֵרָאֶה מְלֹא לֻגְמָיו, (סז) * וְהוּא (סח) רֻבּוֹ * שֶׁל (כ) רְבִיעִית:

בָּאֵר הֵיטֵב

יב (יח) **לְשַׁנּוֹת.** כָּתַב הַטַּ"ז (ס"ק יד), נִרְאֶה לִי אַף עַל פִּי שֶׁכָּתַב רַמָ"א וְאֵין לְשַׁנּוֹת, מִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁחָרֵד לַדָּבָר וְרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה וְלִטֹּל יָדָיו אַחַר הַקִּדּוּשׁ אֵין לוֹמַר עָלָיו כָּל הַמְשַׁנֶּה יָדוֹ עַל הַתַּחְתּוֹנָה חַס וְשָׁלוֹם אֶלָּא הוּא יוּכַל לוֹמַר אֶעֱשֶׂה כְּדִבְרֵי הַכֹּל: (יט) **בְּלֵיל פֶּסַח.** מִשּׁוּם שֶׁמַּפְסִיקִין הַרְבֵּה בַּהַגָּדָה: **יג** (כ) **רְבִיעִית.** הַיְנוּ בְּאָדָם בֵּינוֹנִי, וּבְגָדוֹל לְפִי גָּדְלוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם לֹא בָּעֵי טְפֵי מֵרְבִיעִית. בַּ"ח (סי"ב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ק"צ סָעִיף ג' (סק"ו) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַטַּ"ז (סק"ג):

בֵּאוּר הֲלָכָה

יג * צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת וְכוּ' כִּמְלֹא לֻגְמָיו. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד הוּא לְעִכּוּבָא כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (פסחים קז.), **וְהַאי דְּנָקַט לִשְׁנָא דִּלְכַתְּחִלָּה נִרְאֶה דְּבָא לְאַשְׁמוּעִינַן דַּאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה דַּי בָּזֶה, וְלֹא בָּעִינַן שֶׁיִּשְׁתֶּה כָּל הַכּוֹס** כְּמוֹ לְקַמָּן לְעִנְיַן אַרְבַּע כּוֹסוֹת בְּסִימָן תע"ב סָעִיף ט' בָּאַחֲרוֹנִים שָׁם בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (שם קח: ד"ה רובא), וְהַטַּעַם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּ"ח שָׁם (ס"ו) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מוּכָח בִּפְסָחִים ק"ז עַמּוּד א' בַּבְּרַיְתָא שָׁם מַטְעֶמֶת יַיִן כָּל שֶׁהוּא, רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָא אָמַר מְלֹא לֻגְמָיו, מַשְׁמַע דְּהַכֹּל אַלְכַתְּחִלָּה קָאֵי:

*** וְהוּא רֻבּוֹ וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק סח), וְכֵן סָתַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּסִימָן ק"צ (ס"ג), וְהוּא שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (פסחים קז. ד"ה אם טעם) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. אֲבָל בְּסִימָן תרי"ב סָעִיף ט' הֶעְתִּיק הַמְחַבֵּר דְּשִׁעוּרוֹ הוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית, וְהוּא כְּדַעַת הָרַ"ן (יומא ג. ד"ה והשותה) הַמּוּבָא שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש והוא פחות מרביעית) דְּמִגְּמָרָא דְּפֶרֶק יוֹם הַכִּפּוּרִים (יומא פ.) לֹא שָׁמְעִינַן אֶלָּא דִּכְמְלֹא לֻגְמָיו הוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְתֵימָה לָמָּה לֹא הֵבִיא הַמְחַבֵּר כָּאן דַּעַת הָרַ"ן אֲפִלּוּ בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק לו)]. וְאֶפְשָׁר לוֹמַר דְּשָׁם דְּמַיְרֵי לְעִנְיַן חִיּוּב חַטָּאת נָקַט הַשִּׁעוּר דְּהוּא חַיָּב לְכֻלֵּי עָלְמָא [דִּלְעִנְיַן אִסּוּרָא אֲפִלּוּ כָּל שֶׁהוּא אָסוּר מִן הַתּוֹרָה], אֲבָל הָכָא לְעִנְיַן קִדּוּשׁ דְּשִׁעוּר הַטְּעִימָה הוּא מִדְּרַבָּנָן סָמַךְ אַתּוֹסָפוֹת וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים דְּדַי בְּרֹב רְבִיעִית לְאָדָם בֵּינוֹנִי דְּזֶהוּ שִׁעוּרוֹ. **וְדַע דְּמִלְּשׁוֹנָם מַשְׁמַע דְּבְקָטָן לְפִי קָטְנוֹ אַף שֶׁהוּא בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְלֹא בָּעִינַן אֲפִלּוּ רֹב רְבִיעִית, וְכֵן כָּתַב בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים** (דיני קידוש על היין בביתו סי"ג) **דִּבְקָטָן לְפִי קָטְנוֹ,** וְהַטַּעַם כְּמוֹ לְעִנְיַן יוֹם הַכִּפּוּרִים דְּוַדַּאי חַיָּב בְּאָדָם קָטָן אֲפִלּוּ פָּחוֹת מֵרֹב רְבִיעִית אִם הוּא כִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ, דְּמִיַּתְּבָא דַּעְתֵּיהּ עַל יְדֵי זֶה. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה דְּמִסְתִּימַת הַגְּמָרָא** (פסחים קח:) **וְהוּא דְּשָׁתָה רֻבָּא דְּכָסָא מַשְׁמַע דְּפָחוֹת מִשִּׁעוּר זֶה אֵינוֹ יוֹצֵא בְּכָל גַּוְנָא,** וְהָא דְּהִזְכִּיר הַגְּמָרָא (שם קז.) הַשִּׁעוּר דִּמְלֹא לֻגְמָיו יֵשׁ לוֹמַר דִּלְאַשְׁמוּעִינַן דִּבְאָדָם גָּדוֹל הָוֵי הַשִּׁעוּר יוֹתֵר מֵרֹב רְבִיעִית כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט). וְאֵינוֹ רְאָיָה מִיּוֹם הַכִּפּוּרִים, דְּשָׁם טַעַם הַחִיּוּב הוּא מִשּׁוּם יַתּוּבֵי דַּעְתֵּיהּ כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (יומא פ:), מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ אֶפְשָׁר דְּתַקָּנַת חֲכָמִים הוּא כָּךְ שֶׁיִּשְׁתֶּה דַּוְקָא רֹב הַכּוֹס שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ עָלָיו, וְכָל שֶׁכֵּן לְדַעַת הָרַ"ן שֶׁדַּעְתּוֹ דִּכְמְלֹא לֻגְמָיו בְּאָדָם בֵּינוֹנִי הוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית בְּוַדַּאי יֵשׁ לוֹמַר דִּבְכָל אָדָם אֲפִלּוּ קָטָן בְּיוֹתֵר מְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ הוּא לֹא פָּחוֹת מֵרֹב רְבִיעִית. **אַךְ דְּמִדִּבְרֵי הַגְּמָרָא יֵשׁ לִדְחוֹת קְצָת דְּדַוְקָא לְעִנְיַן אַרְבַּע כּוֹסוֹת רֹב כּוֹס הוּא לְעִכּוּבָא אֲפִלּוּ בְּאָדָם קָטָן וְלֹא לְעִנְיַן קִדּוּשׁ דְּעָלְמָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּכָל זֶה. וְדַע דִּלְעִנְיַן קָטָן מַמָּשׁ כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ מִשּׁוּם מִצְוַת חִנּוּךְ, בְּוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל דְּדַי בִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ שֶׁהוּא פָּחוֹת מֵרֹב רְבִיעִית. וְדַע עוֹד דְּמַה שֶּׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דִּבְגָדוֹל כִּמְלֹא לֻגְמָיו הוּא כִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ** וּכְמוֹ לְעִנְיַן יוֹם הַכִּפּוּרִים, **מַשְׁמַע בְּיוֹמָא** פ' (ע"א) לְדַעַת בֵּית הִלֵּל שָׁם דַּהֲלָכָה כְּוָתַיְהוּ **דְּהוּא דַּוְקָא מְרֻוָּח וְלֹא דָּחוּק** עַיֵּן שָׁם, וּבְעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיַן יוֹתֵר מֵרְבִיעִית אֵין נַפְקָא מִנַּהּ מִזֶּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק סח) דְּדַי בִּרְבִיעִית בְּכָל אָדָם, וְנַפְקָא מִנַּהּ רַק לְעִנְיַן פָּחוֹת מֵרְבִיעִית:

*** שֶׁל רְבִיעִית. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (שם). **וְהִנֵּה הַגָּאוֹן צְלַ"ח** פֶּרֶק עַרְבֵי פְּסָחִים דַּף (ק"ט) [קט"ז] (ע"ב) **כָּתַב** שֶׁטָּרַח וּמָדַד שִׁעוּר קֶמַח לְחַלָּה עַל פִּי שִׁעוּרוֹ שֶׁל הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק ו' מִבִּכּוּרִים (הט"ו) שֶׁהוּא שִׁעוּרוֹ שֶׁל רַב חִסְדָּא בַּגְּמָרָא (פסחים קט.) עַל פִּי חֶשְׁבּוֹן אַרְבָּעִים סְאָה לְמִקְוֶה, וְשׁוּב מָדַד שִׁעוּר חַלָּה עַל פִּי מַה שֶּׁהוּא אַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ בֵּיצִים מִן הַמַּיִם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּטוּר שֻׁלְחָן עָרוּךְ אֹרַח חַיִּים סִימָן תנ"ו וְהָיָה הַכְּלִי הָרִאשׁוֹן מַחֲזִיק שְׁנֵי פְּעָמִים כְּפִי שִׁעוּר הַזֶּה, עַל כֵּן שָׁפַט הַגָּאוֹן זַ"ל **שֶׁעַל כָּרְחָךְ הַבֵּיצִים נִתְקַטְּנוּ בְּמַחֲצִית מִמַּה שֶּׁהָיוּ בַּיָּמִים הַקַּדְמוֹנִים,** וְאִם כֵּן כָּל שִׁעוּרֵנוּ הֵן בִּשְׁתִיַּת רְבִיעִית שֶׁאָנוּ מְשַׁעֲרִים בֵּיצָה וּמֶחֱצָה, וְכֵן שִׁעוּר חַלָּה שֶׁל אַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ בֵּיצִים, וְכֵן אֲכִילַת כְּזַיִת מַצָּה וּמָרוֹר שֶׁאָנוּ מְשַׁעֲרִים כַּחֲצִי בֵּיצָה, הַכֹּל הוּא הַטָּעָאָה וְצָרִיךְ לִהְיוֹת בְּכֶפֶל, עַיֵּן שָׁם שֶׁהֶאֱרִיךְ לְהוֹכִיחַ דְּשִׁעוּרֵי הָאֶצְבָּעוֹת לֹא נִשְׁתַּנּוּ לְהִתְקַטֵּן בִּזְמַנֵּנוּ מִכְּפִי מַה שֶּׁהֶעְתִּיק הָרַמְבַּ"ם, וְעַל כָּרְחָךְ דְּרַק הַבֵּיצִים נִתְקַטְּנוּ. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אַף דְּקֻשְׁיָתוֹ הִיא קֻשְׁיָא גְּדוֹלָה וַחֲמוּרָה עַל שִׁעוּרֵנוּ, אֲבָל לְנֶגֶד שִׁיטָתוֹ יֵשׁ גַּם כֵּן קֻשְׁיָא חֲמוּרָה** וְהוּא דְּהִנֵּה בְּסוּגְיָא דְּיוֹמָא דַּף פ' (ע"א) מוּכָח דְּשִׁעוּר כִּמְלֹא לֻגְמָיו מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים בְּאָדָם בֵּינוֹנִי הוּא יוֹתֵר מֵרְבִיעִית, עַיֵּן שָׁם בְּתוֹסָפוֹת דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הָכִי נַמִּי, וְכֵן כָּתַב הָרַ"ן (פסחים כב: ד"ה אם) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים, וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ דְּשִׁעוּר רְבִיעִית בִּזְמַנֵּנוּ הוּא כְּפַלַיִם דְּהַיְנוּ שִׁעוּר שָׁלֹשׁ בֵּיצִים שֶׁלָּנוּ אִם כֵּן כִּמְלֹא לֻגְמָיו בְּאָדָם בֵּינוֹנִי מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים הוּא יוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ בֵּיצִים, [דְּהָא הוֹכִיחַ הַצְּלַ"ח דְּאַף בִּזְמַנֵּנוּ לֹא נִתְקַטֵּן הָאָדָם בְּאֶצְבְּעוֹתָיו מִמַּה שֶּׁהָיָה מִקֹּדֶם, וְאִם כֵּן פָּשׁוּט דִּכְהַאי גַּוְנָא בְּיֶתֶר אֵבָרָיו], וְזֶה כְּבָר בָּחַנְתִּי וְנִסִּיתִי בְּכַמָּה אֲנָשִׁים בֵּינוֹנִים הַמְּלֹא לֻגְמָא שֶׁלָּהֶם מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים וְעָלָה לְכָל הַיּוֹתֵר רַק עַד שְׁנֵי בֵּיצִים בֵּינוֹנִים בִּקְלִפָּה שֶׁלָּהֶם, הֲרֵי דְּבֵיצִים שֶׁלָּנוּ לֹא נִתְקַטְּנוּ כָּל כָּךְ רַק אֵיזֶה שִׁעוּר קָטָן לְבַד. [אוֹ אֶפְשָׁר דְּהָאֱמֶת הוּא כְּפִי שִׁיטַת הָרַ"ן (יומא ג. ד"ה והשותה) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף בְּסִימָן תרי"ב (ד"ה ומ"ש והוא פחות מרביעית) דִּמְלֹא לֻגְמָיו מִצַּד אֶחָד הוּא פָּחוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יְחַסֵּר וְשֶׁלֹּא יוֹתִיר, הָוֵי הֶסַּח הַדַּעַת: (סב) **וְאֵין לְשַׁנּוֹת.** (סג) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דִּטְפֵי עָדִיף לְכַתְּחִלָּה לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן קֹדֶם נְטִילַת יָדַיִם וּכְדַעַת הַמְחַבֵּר דִּבְזֶה יוֹצֵא מִדִּינָא לְכָל הַדֵּעוֹת, וּבְכַמָּה מְקוֹמוֹת נָהֲגוּ כְּדִבְרֵיהֶם. (סג) מִיהוּ אִם כְּבָר נָטַל יָדָיו קֹדֶם קִדּוּשׁ, בָּזֶה יֵשׁ לַעֲשׂוֹת כְּהָרַמָ"א דְּאַף עַל פִּי כֵן יְקַדֵּשׁ עַל יַיִן: (סג) **בְּלֵיל פֶּסַח.** מִשּׁוּם שֶׁאָז מַפְסִיקִין הַרְבֵּה בַּאֲמִירַת הַגָּדָה עַד הַסְּעוּדָה. כָּתַב בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש על היין בביתו ס"ב) אִם מְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת לְהוֹצִיא גַּם הַשּׁוֹמְעִים צְרִיכִין הַשּׁוֹמְעִים שֶׁיְּכַוְּנוּ לָצֵאת גַּם בְּבִרְכַּת הַמּוֹצִיא, דְּאִם לֹא יְכַוְּנוּ לְבִרְכַּת הַמּוֹצִיא רַק יְכַוְּנוּ לָצֵאת בְּקִדּוּשׁ הַיּוֹם, וּבִרְכַּת הַמּוֹצִיא רוֹצִין אַחַר כָּךְ לְבָרֵךְ בְּעַצְמָן בִּשְׁעַת אֲכִילָה עוֹשִׂין אִסּוּר דִּמְהַפְּכִין סֵדֶר הַקִּדּוּשׁ עַיֵּן שָׁם. וּלְפִי זֶה צְרִיכִין גַּם כֵּן לִזָּהֵר לִטֹּל יְדֵיהֶם בְּשָׁוֶה עִם הַבַּעַל הַבַּיִת כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ עַל הַפַּת, דְּאִי לָאו הָכִי אֵיךְ יְכַוְּנוּ לָצֵאת בְּבִרְכַּת הַמּוֹצִיא שֶׁלּוֹ: **יג** (סד) **צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת וְכוּ'.** וְאִם לָאו (סד) לֹא יָצָא: (סה) **כִּמְלֹא לֻגְמָיו.** דִּבְעִינַן (סה) שִׁעוּר חָשׁוּב שֶׁתִּתְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ עַל יְדֵי זֶה: (סו) **דְּהַיְנוּ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְלֹא בָּעִינַן שֶׁיְּהֵא מְלֹא פִּיו מַמָּשׁ מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים: (סז) **וְהוּא וְכוּ'.** וְשִׁעוּר זֶה דַּי (סו) אֲפִלּוּ אִם הָיָה הַכּוֹס גָּדוֹל שֶׁמַּחֲזִיק כַּמָּה רְבִיעִיּוֹת: (סח) **רֻבּוֹ שֶׁל רְבִיעִית.** הַיְנוּ (סז) בְּאָדָם בֵּינוֹנִי מַחֲזִיק שִׁעוּרוֹ כָּךְ, אֲבָל בְּאָדָם גָּדוֹל בְּיוֹתֵר מְשַׁעֲרִינַן כִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ לְפִי גָּדְלוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם לֹא בָּעֵי לִשְׁתּוֹת טְפֵי מֵרְבִיעִית. וְדַע דְּשִׁעוּר רְבִיעִית הוּא כִּמְעַט מְלֹא שְׁתֵּי קְלִפּוֹת מִבֵּיצָה בֵּינוֹנִית שֶׁל תַּרְנְגֹלֶת, וְהוּא שִׁעוּר בֵּיצָה וּמֶחֱצָה עִם הַקְּלִפָּה, דְּלֹג הוּא שִׁשָּׁה בֵּיצִים כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא, וּמִמֵּילָא רְבִיעִית הַלֹּג הוּא בֵּיצָה וָחֵצִי [מָגֵן אַבְרָהָם וּפְרִי מְגָדִים בְּסִימָן ר"י (סק"ב), וּבְחֹק יַעֲקֹב הִלְכוֹת פֶּסַח (סי' תעב ס"ק יח), וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. וְיֵשׁ מַחְמִירִין מְאֹד בְּעִנְיַן הַשִּׁעוּרִין וְהוֹכִיחוּ דְּהַבֵּיצִים נִתְקַטְּנוּ בִּזְמַנֵּנוּ לְמַחֲצִית מִמַּה שֶּׁהָיָה בִּימֵי הַגְּמָרָא, וְעַל כֵּן שִׁעוּר רְבִיעִית הוּא בִּכְפַלַיִם. וְכֵן נַפְקָא מִנַּהּ מִזֶּה לְעִנְיַן כְּזַיִת מַצָּה דְּהוּא כַּחֲצִי בֵּיצָה כַּמְבֹאָר בְּסִימָן תפ"ו (ס"א), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה של רביעית) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּעִנְיָן זֶה דְּנָכוֹן לָחוּשׁ לְדִבְרֵיהֶם לְעִנְיַן קִדּוּשׁ שֶׁל לַיְלָה, וְעַל כָּל פָּנִים יִרְאֶה לְכַתְּחִלָּה שֶׁיַּחֲזִיק הַכּוֹס כִּשְׁנֵי בֵּיצִים, וְהַשְּׁתִיָּה אַף שֶׁהַכּוֹס גָּדוֹל דַּי שֶׁיִּשְׁתֶּה כִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ. וְדַע עוֹד דְּהַשִּׁעוּר שֶׁל מְלֹא לֻגְמָיו צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת בְּלִי הֶפְסֵק הַרְבֵּה בֵּינְתַיִם,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סב) הַגְּרָ"א בְּבֵאוּרוֹ, וְכֵן כָּתַב הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק טו) דְּהָעִקָּר כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ [וּלְדִידְהוּ אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אִם כְּבָר נָטַל יָדָיו צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת]. וְכֵן מְצַדֵּד גַּם כֵּן הַטַּ"ז (ס"ק יד) בְּעִקַּר הָעִנְיָן בִּתְחִלַּת דְּבָרָיו [וְלָזֶה רָמַז הַגְּרָ"א בְּמַה שֶּׁכָּתַב וְכֵן דִּבְרֵי הַטַּ"ז], אֶלָּא שֶׁלְּבַסּוֹף מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַטַּ"ז דְּמִדִּינָא מִי שֶׁנּוֹהֵג כְּדַעַת הַמְחַבֵּר שַׁפִּיר עָבֵיד. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם כְּבָר נָטַל יָדָיו יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הָרַמָ"א דְּיוּכַל לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן, וְכֵן הִכְרִיעַ גַּם כֵּן הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סי"ב) דִּלְכַתְּחִלָּה יְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן קֹדֶם נְטִילָה, וּבְדִיעֲבַד שֶׁנָּטַל יָדָיו יוּכַל לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן: (סג) כֵּן מַשְׁמַע מִטַּ"ז (שם) בְּסוֹף דְּבָרָיו וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (שם) וְכַנַּ"ל: **יג** (סד) גְּמָרָא (פסחים קז.): (סה) תּוֹסָפוֹת בְּיוֹמָא (פ. ד"ה הכי נמי). וּלְהַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּסָעִיף י"ד דִּשְׁתִיַּת כָּל הַמְסֻבִּין מִצְטָרְפִין לִמְלֹא לֻגְמָיו עַל כָּרְחָךְ טַעְמָא אַחֲרִינָא, דַּחֲזַ"ל חָלְקוּ כָּבוֹד לְכוֹס שֶׁל חוֹבָה דְּיִצְטָרֵךְ מְלֹא לֻגְמָיו דַּוְקָא [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק לז)]: (סו) אֲפִלּוּ לְהַמַּחְמִירִין דִּלְקַמָּן בְּסִימָן תע"ב סָעִיף ט', דִּבְכָאן הַשִּׁעוּר מְלֹא לֻגְמָיו שֶׁל הָאָדָם לְכֻלֵּי עָלְמָא וְלֹא לְפִי הַכּוֹס, וְכֵן מוּכָח בְּהֶדְיָא בְּרַ"ן בְּפֶרֶק עַרְבֵי פְּסָחִים (כב:) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אִם טָעַם עַיֵּן שָׁם: (סז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

יד [ה]אִם לֹא טָעַם הַמְקַדֵּשׁ, וְטָעַם (סט) אֶחָד מֵהַמְסֻבִּין כְּמִלֹּא לֻגְמָיו (פְּרוּשׁ, מְלֹא פִיו) יָצָא, (ע) וְאֵין שְׁתִיַּת שְׁנַיִם מִצְטָרֶפֶת לְמִלֹּא לֻגְמָיו, וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר (עא) שֶׁיִּטְעֲמוּ (כפ) כֻּלָּם. * [ו]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (עב) דְּכֵיוָן שֶׁבֵּין כֻּלָּם טָעֲמוּ כְּמִלֹּא לֻגְמָיו יָצְאוּ, דִּשְׁתִיַּת כֻּלָּם מִצְטָרֶפֶת לְכַשֶּׁעָוּר. [ז]וְהַגְּאוֹנִים סוֹבְרִים * שֶׁאִם לֹא טָעַם הַמְקַדֵּשׁ לֹא יָצָא, וְרָאוּי (עג) לָחוּשׁ לְדִבְרֵיהֶם, (עד) וְדָוְקָא בְּקִדּוּשׁ, אֲבָל בִּשְׁאָר דְּבָרִים הַטְּעוּנִים כּוֹס מוֹדִים הַגְּאוֹנִים דְּסַגִּי בְּטְעִימַת אַחַר: **טו** [ח]קִדֵּשׁ וְקָדַם שֶׁטָּעַם (עה) הַפְסִיק (ככ) בְּדִבּוּר, חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן' (עו) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ. * [ט]וְהוּא הַדִּין אִם (כג) [כג] נִשְׁפַּךְ הַכּוֹס קֹדֶם שֶׁיִּטְעֲמוּ מִמֶּנּוּ,

ה הִרְאַ"ש שָׁם בְּפִסְחִים.
ו הִרְיטְבָ"א בְּפֶרֶק (ר' [ז'] דְּעָרוּבִין (עט: ד"ה הא דאמרינן) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת.
ז טוּר בְּשֵׁם.
ח שָׁם בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים.
ט דִּבְרֵי עַצְמוֹ לְפִי טַעֲמוֹ בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב בהר"ן).

בְּאֵר הֵיטֵב

יד (כג) **נִשְׁפַּךְ.** אֲבָל אִם לָקַח מִמֶּנּוּ כְּדֵי שֶׁיִּטְעֲמוּ. ט"ז (ס"ק יז). וּמֵיהוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יַיִן מְעַט מוּטָב שֶׁיִּטְעֹם אֶחָד כְּשֶׁעוּר וְיַיֵּחַ הַשְּׁאָר לְמֶחָר לְקִדּוּשׁ אוֹ לְהַבְדָּלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל): **טו** (ככ) **בְּדִבּוּר.** כְּתְבוּ תּוֹסָפוֹת בִּבְרָכוֹת דַּף מ' (ד"ה הבא מלה) אִם שָׁח בֵּין קִדּוּשׁ לְשְׁתִיָּה צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ אִי לָאו מִלְּתָא דְּשִׁכְיָא לַעֲבָדָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. מִשְּׁמַע אַף עַל גַּב דְּאֵינוֹ שָׁיֵךְ לְקִדּוּשׁ כֵּיוָן דְּשָׁיֵךְ לְפַעֲדָה לֹא הֲוֵי הֶפְסֵק. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא): (כג) **נִשְׁפַּךְ.** אֲבָל אִם לָקַח בְּיָדוֹ כּוֹס שֶׁל מַיִם בְּחֶשְׁבּוֹ שֶׁהוּא יַיִן וּבֵרַךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וּלְקַדֵּשׁ שְׁנִית עַל כּוֹס שֶׁל יַיִן. פְּסָקֵי מַהֲרַא"י (ח"ב) סִימָן (קכ"ז) וְקִט"ו). וְכֵן הַסְּכִּים הַשַּׁ"ז (ס"ק יט) וְחִלֵּק דְּאִם הָיָה יַיִן בְּשָׁעַת הַקִּדּוּשׁ עַל הַפָּסָקָל אוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן מוּכָן לְשָׁתוֹת, אָז דַּאי אֵין צָרִיךְ לֹא בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְלֹא קִדּוּשׁ אֶלָּא יִשְׁתֶּה הַמּוּכָן לְפָנָיו עַיֵּן שָׁם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) כָּתַב דְּאִם דַּעְתּוֹ לִשְׁתּוֹת יַיִן יוֹתֵר, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, וְהוּא הַדִּין בְּנִשְׁפַּךְ עַיֵּן סִימָן ר"ט סָעִיף ב' בְּהַגָּ"ה וְסוֹף סִימָן ר"ו. וְאִם קִדֵּשׁ בְּשַׁחֲרִית עַל הַשֵּׂכָר וְנִשְׁפַּךְ הַכּוֹס אֵין צָרִיךְ לְהָבִיא אַחֵר, דְּהָא יֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַי בְּפַת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ער"ב (ס"ט), עַיֵּן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תִּקפ"ג (באה"ט סק"ג) שֶׁרַשַּׁ"ל לֹא אָכַל דָּגִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהָיוּ חֲבִיבִים עָלָיו עַיֵּן שָׁם. וְאִם כֵּן מִי שֶׁחָבִיב עָלָיו מִין מַאֲכָל אַחֵר יֵשׁ לוֹ לְהַנִּיחוֹ עַל סְעוּדַת שַׁחֲרִית: **טו** [כג] **נִשְׁפַּךְ.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (ס"ק כג). וְכָתַב הָרַדְבַּ"ז בְּתְשׁוּבָתוֹ חֵלֶק ג' סִימָן תל"ז שֶׁאִם קִדֵּשׁ שֶׁכְּסָבוּר שֶׁהוּא יַיִן וְנִמְצָא חֹמֶץ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ, וְהֶבִיאוּ מַהֲרִי"ק שׁ"ש (ערך לחם) וּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ז):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(סמ) דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יִשְׁהֶה מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף שְׁתִיָּה אַחֲרוֹנָה יוֹתֵר מִכְּדֵי שְׁתִיַּת רְבִיעִית, (סט) וְעַל כָּל פָּנִים לֹא יַפְסִיק זְמַן רַב כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס, וְאִם הִפְסִיק בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס אַף בְּדִיעֲבַד לֹא יָצָא. וְצָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ בְּשַׁחֲרִית עַל יֵין שָׁרָף שֶׁאֵז מְצוּי לְהִכָּשֵׁל בָּזֶה: **יד** (סט) **אֶחָד מֵהַמְסֻבִּין.** דְּכֵיוָן שֶׁהַמְסֻבִּין שָׁמְעוּ מִתְּחִלָּה אֶת הַבְּרָכָה וְהוּא כְּנֶגֶן עֲלֵיהֶם לְהוֹצִיאָן מִדְּנֵי טְעִימָתָן לְכֻלָּם, (ע) אֲבָל אִם שָׁתָה אַחַר שֶׁלֹּא כְּנֶגֶן עָלָיו בַּבְּרָכָה וְאוֹתוֹ הָאַחַר בֵּרַךְ מֵחָדָשׁ, מַשְׁמַע שֶׁאֵין יוֹצְאִין בְּטְעִימָתוֹ וְדֵינוֹ כְּאִלּוּ נִשְׁפַּךְ הַכּוֹס לְקַמָּן: (ע) **וְאֵין שְׁתִיַּת וְכוּ'.** דְּבָעִינַן (פע) שֶׁיִּטְעֹם בְּעַצְמוֹ אוֹ אֶחָד מֵהַמְסֻבִּין שֶׁעוּר הֲנָאָה שְׁתִתְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ עָלָיו וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ס"ה: (עא) **שֶׁיִּטְעֲמוּ כֻּלָּם.** הֵיְנוּ (עב) טְעִימָה בְּעַלְמָא, וְאֵין צָרִיךְ מְלֹא לֻגְמָיו רַק לְאֶחָד. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יַיִן מְעַט (עג) מוּטָב שֶׁיִּטְעֹם אֶחָד כְּשֶׁעוּר, וְהַמְסֻבִּין לֹא יִטְעֲמוּ כְּלָל כְּדֵי שֶׁיִּשְׁאַר הַנּוֹתָר לְמֶחָר לְקִדּוּשׁ אוֹ לְהַבְדָּלָה: **(עב) דְּכֵיוָן שֶׁבֵּין כֻּלָּם וְכוּ'.** הֵיְנוּ בְּדִיעֲבַד, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה (עד) לְכֻלֵּי עָלְמָא צָרִיךְ שֶׁיִּטְעֹם הַמְקַדֵּשׁ כְּשֶׁעוּר [מָגֵן אַבְרָהָם (שם)]: **(עג) לָחוּשׁ לְדִבְרֵיהֶם.** הֵיְנוּ לְזָהֵר לְכַתְּחִלָּה. וּבְדִיעֲבַד (פה) הַסְּכִימוּ הָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים [א]דַּאֲפִלּוּ שְׁתִיַּת כָּל הַמְסֻבִּין מִצְטָרְפִין לְמִלֹּא לֻגְמָיו, (עו) אַף שֶׁלֹּא יִשְׁהֶה עַל יְדֵי שְׁתִיַּת כֻּלָּם יוֹתֵר מִכְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס: **(עד) וְדָוְקָא בְּקִדּוּשׁ.** שֶׁהוּא (עז) דָּבָר תּוֹרָה וְאַסְמְכוּ אַקְרָא לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן: **טו (עה) הִפְסִיק בְּדִבּוּר.** וְאִם הִפְסִיק (עח) בְּדִבְרִים הַשַּׁיָּכִים לְהַסְּעוּדָה וְכָל שֶׁכֵּן בְּדָבָרִים הַשַּׁיָּכִים לְקִדּוּשׁ, לֹא הֲוֵי הֶפְסֵק בְּדִיעֲבַד וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ: **(עו) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ.** דְּהַהֶפְסֵק אֵינוֹ מְגָרַע אֶלָּא בְּרִכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן מִפְּנֵי שֶׁשֹּׁח

בְּאוּר הַלָּכָה

מַרְבִּיעִית וְלֹא קִים לָן בְּשִׁעוּרוֹ כְּפָה עַיִן שָׁם, וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר דְּהוּא יוֹתֵר מֵרֹב רְבִיעִית וְהוּא כְּשִׁעוּר בֵּיצָה וּמְמֵילָא מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים הוּא כְּשִׁעוּר שְׁנֵי בֵּיצִים]. וְעַל כֵּן צָרִיךְ- עַיִן גָּדוֹל בְּעִנְיַן הַשִּׁעוּרִים שֶׁכַּאֲשֶׁר נָבוֹא לְבָרֵר אָנוּ רוֹאִים שֶׁשְּׁנֵי הַשִּׁעוּרִים סוֹתְרִים, הֵינוּ הַשִּׁעוּר רְבִיעִית שֶׁשָּׁעַר רַב חִסְדָּא [בְּפִסְחִים ק"ט] עַל פִּי חֶשְׁבּוֹן אַרְבָּעִים סְאָה לִמְקֵוֶה וְהוּא מֻסְכָּם לַהֲלָכָה בְּפוֹסְקִים, וּלְפִי מָה שֶׁמְּדַד הַצַּ"ח וְגַם הַגְּאוֹן חַתָּם סוֹפֵר [בְּתְשׁוּבָה קכ"ז אֹרַח חַיִּים (ח"א)] הוּא מַחֲזִיק שֶׁלֹּשׁ בֵּיצִים בֵּינוֹנִים שֶׁלָּנוּ עִם הַקְּלִפָּה, וּלְפִי מָה דְּמוּכָח בִּגְמָרָא דִּיוֹמָא הַנַּ"ל לֹא יַחֲזִיק לְכָל הֵיוֹתֵר כִּי אִם שְׁנֵי בֵּיצִים. **וּלְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה דִּלְעִנְיַן דְּאוֹרַיְתָא כְּגוֹן כַּזַּיִת מַצָּה בְּלֵיל פֶּסַח בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵיהֶם, וְכֵן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ שֶׁל לַיְלָה דְּעִקָּרוֹ הוּא דְּאוֹרַיְתָא גַּם כֵּן נָכוֹן לָחוּשׁ לְכַתְּחִלָּה לְדִבְרֵי הַצַּ"ח הַנַּ"ל, וְכֵן בַּחֲתַם סוֹפֵר מַחְמִיר גַּם כֵּן לְעִנְיַן רְבִיעִית כִּדְבָרָיו, [וּמֵיהוּ לְעִנְיַן קִדּוּשׁ שַׁחֲרִית וְלִשְׁאָר כּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל מִנְהָג הָעוֹלָם שֶׁנּוֹהֲגִין כְּמִבֹּאר בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סי' רי סק"ב) **וּפְרִי מְגַדִּים וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים], וְעַל כָּל פָּנִים יִרְאֶה לְכַתְּחִלָּה שֶׁיְּחַזִּיק הַכּוֹס כִּשְׁנֵי בֵּיצִים עִם הַקְּלִפָּה וְכַנַּ"ל. וְדַע עוֹד דַּאֲפִלּוּ לִדְבָרֵי הַצַּ"ח שֶׁהַכּוֹס צָרִיךְ לְהַחֲזִיק כְּשֶׁלֹּשׁ בֵּיצִים שֶׁלָּנוּ מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן שִׁתִיַּת הַכּוֹס בְּוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל שֶׁלֹּא יִשְׁתֶּה אֶלָּא כְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה אַף שֶׁלֹּא יַעֲלֶה כִּי אִם עַד קְרוֹב לִשְׁלִישׁ הַכּוֹס, וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים** (דיני קידוש על היין בביתו סי"ג) **דְּלִכְל אֶחָד כְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה מִשְׁעַרִינַן, וְאַף שֶׁפִּקְפֵּקוּ לְעֵיל** (ד"ה והוא) **בְּעִנְיַן זֶה עַל דְּבָרָיו מִכָּל מָקוֹם תְּרֵי חוּמְרֵי לֹא עֲבַדִינַן, וְעַל כֵּן מִי שֶׁאֵין לוֹ יַיִן כָּל כָּךְ יִשְׁתֶּה רַק כְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה וְהַיּוֹתֵר יִשְׁיֵר עַד לְמָחָר, וּבְשַׁחֲרִית יָכוֹל לְקַדֵּשׁ עַל כּוֹס (שֶׁל) קָטָן מִזֶּה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה:**

יד * וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁבֵּין כֻּלָּם טָעֲמוּ וְכוּ'. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ל) שֶׁמְּצַדֵּד לְהַכְרִיעַ לְהֲלָכָה כְּדֵעָה זוֹ מִשּׁוּם דְּסָבְרָא רִאשׁוֹנָה הִיא רַק סְבָרַת הָרֹא"שׁ (פסחים פ"י סי' יח) מֻעָטְמוּ עַיֵּן שָׁם. וְלֹא נְהִירָא דְּדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת בְּיוֹמָא דַּף פ' (ד"ה הכי נמי) כָּתְבוּ בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם הַטַּעַם שֶׁל מִלֹּא לֻגְמָיו לְגַבֵּי קִדּוּשׁ מִשּׁוּם יְתוּבֵי דְּעָתָא, וּמִשּׁוּם זֶה הִסְכִּימוּ שָׁם וְכֵן בְּפִסְחִים ק"ז (ע"א) בְּתוֹסָפוֹת דִּיבּוּר הַמַּתְחִיל אִם טָעַם דְּלְאָדָם גָּדוֹל נִשְׁתַּנֶּה הַשִּׁעוּר מִשּׁוּם דְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיתְבָּא דְּיִדְיה בְּמִלֹּא לֻגְמָיו דְּיִדְיה וּכְמוֹ לְעִנְיַן יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְאִם כֵּן מַמֵּילָא לְפִי טַעַם זֶה וַדַּאי דִּסְבִירָא לֵיהּ גַּם כֵּן כְּהָרֹא"שׁ. [וְכֵן לְדַעַת הַגְּאוֹנִים הַמּוּבָא בְּטוּר דִּסְבִירָא לְהוּ דְּדִבּוּרָא הַמְקַדֵּשׁ בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת מִלֹּא לֻגְמָיו כְּנֶגֶד כָּל שֵׁכֶן כָּל דִּלְא סְבִירָא לְהוּ דִּלְיהֲנֵי צָרִיךְ מִכָּל הַמְסֻבִּין]. וּמַה שֶּׁהִזְכִּיר הָרִיטְבָ"א (עירובין עט: ד"ה הא דאמרינן) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת אֵינוֹ בְּתוֹסָפוֹת שֶׁלָּפָנֵינוּ דְּמוּכָח מֵהֶם אִפְּכָא, וְגַם הַמְחַבֵּר סָתַם הַדַּעַת רִאשׁוֹנָה בִּסְתָמָא מַשְׁמַע שֶׁסּוֹבֵר שֶׁכֵּן עִקַּר לְהֲלָכָה. וְעַל כֵּן **אַף שֶׁאֵין לִמְחוֹת בְּיַד הַמַּקִּלִּין דְּיֵשׁ לָהֶם עַל מָה לִסְמֹךְ מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְזַהֵר בָּזֶה מְאֹד,** וּכְפָרַט שֶׁהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) כָּתַב דְּגַם הַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּמִנֵּי צָרוּךְ הוּא רַק לְעִנְיַן דִּיעְבַד, וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש על היין בביתו סי"ד) וְשֻׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ב) וְשֶׁכֵּן הַמְּחַבֵּר עַצְמוֹ בְּסִימָן רע"ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סט"ו) לֹא הֵקֵלּוּ רַק בְּדִיעֲבַד. וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש על היין בביתו סי"ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סט"ו). וּבְהַגְּרַ"ז (סכ"ה) לֹא הִזְכִּיר כְּלָל הַדַּעֲה שֶׁל יֵשׁ אוֹמְרִים הַנַּ"ל וּמַשְׁמַע דְּלֹא סְבִירָא לֵיהּ כֵּן לְהֲלָכָה. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה יש אומרים): **(עז) פָּשׁוּט,** דְּלֹא עָדִיף מִשֶּׁאִם הָיָה מְקֻדָּשׁ בְּעַצְמוֹ: **(עז) לְבוּשׁ:** **טו** * **(עח) מָגֵן אַבְרָהָם** (ס"ק לא):

(סמ) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק לז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(סט)** עַיֵּן בְּהַגְהָ"א סִימָן תרי"ב (ס"ק שְׁהִסְכִּים דִּבְשִׁחֵיָה נָמֵי שִׁעוּר הֶפְסֵק כַּאֲכִילַת פְּרָס כְּמוֹ בַּאֲכִילָה: **יד (ע)** כֵּן מַשְׁמַע מַאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק כח): **(עא)** רא"שׁ (פסחים פ"י סי' יח) וְהַגְהָ"א: **(עב)** ט"ז (ס"ק יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(עג)** וְאַף דְּמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר שֶׁיִּטְעָמוּ כֻּלָּם, מוּטָב שֶׁיִּדְחֶה זֶה וְלֹא יִדְחֶה טְעִימָה כְּשֶׁעוּר מִלֹּא לֻגְמָיו לְאֶחָד דְּדָבָר זֶה הוּא לְעִפּוּכָא לְכִפָּה גְּדוֹלִי רִאשׁוֹנִים וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה יש אומרים), וְעוֹד טַעַם עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל): **(עד)** וְכֵן מוּכָח מִגְּמָרָא לְפִי מַה שֶּׁבָּאַר הַגְּרַ"א דִּלְהַיִּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה הוּא דְּקָאָמַר בְּפִסְחִים ק"ח עַמּוּד ב' וְהוּא דְּאִישְׁתַּי רַבָּא דְּכָסָא קַאֵי אַכֻּלָּם יַחַד, וּמִכָּל מָקוֹם לֹא

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (סכ"ה) כָּתַב שֶׁאֵין שְׁתִיַּת שְׁנַיִם מִצְטָרֶפֶת, וְלֹא חִלֵּק בֵּין דִּיעֲבַד לְלִכְתְּחִלָּה, וְכִמּוּבָא בְּשַׁהֲעַ"צ (ס"ק עה). **ב]** וְכֵן בְּשׁוּ"ע הָרַב (סכ"ה) כָּתַב שֶׁרְאוּי לָחוּשׁ לְדִבְרֵי הַגְּאוֹנִים לְכַתְּחִלָּה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah